

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. 9. De Beneficiis Magistralibus, Monocularibus, Consistorialibus, de Mensa & Patrimonialibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

quo die prohiberi per conscientiam peccato gravatam, ubi concessarii copia non est: Sed tantum, ab actu quotidie celebrandi Missam de Sancta Maria, de qua conventum est. Contingere enim potest, quod ejusmodi Capellanus quandoque, causâ *sua devotionis*, quam habet erga certum aliquem Sanctum, vel erga animas fidelium defunctorum, præsertim in ara privilegiata, celebrare cuperet Missam de Requiem, vel de tali Sancto, cujus festiva Solemnitas in alia Ecclesia peragitur; in dicto igitur casu devotionis propriæ, videtur insinuare Pontifex, satisfieri obligationi ex pacto celebrandi quotidie de Sancta Maria, esto tunc dicat Sacrum de festo, vel Requiem.

295 *Not. 3.* cum quandoque beneficia habeant annexum non tantum onus celebrandi *quotidie*; sed etiam onus *quotidie applicandi Missam ad certam intentionem Fundatorum*, dubitari, an ejusmodi Capellanus, hac obligatione gravatus, intelligatur sic obstrictus, ut ne semel, per totum annum, Missam applicare possit pro alio fine? v. g. sibi pro felici morte, vel satisfactione suorum peccatorum; aut pro animabus defunctorum Parentum; &c. *æ.* negativè, quia nec Fundatores præsumi prudenter possunt, talem obligationem expressam infundatione, sic restringere, nec suscipientes illam in eandem consentire, ut nunquam fructu sui Sacrificii gaudere possint, pro solatio, ac salute animæ suæ. Hinc tales Capellani, ex vi talis obligationis, non videtur obstringi, ut illam intentionem observent etiam in festo fidelium defunctorum, aut in casu, quo parens, mater, frater, aut ejusmodi propinquus obiisset; nam similes casus non censentur, in obligatione beneficii, quotidie *dicendi Missam, ad intentionem expressam* in fundatione, comprehendi.

§. 9.

De Beneficiis Magistralibus, Monocularibus, Consistorialibus, de Mensa & Patrimonialibus.

296 **B**eneficium *Magistrale*, seu *Doctorale* est, quod per Concursum conferri

debet uni Magistro vel Doctori, aut saltem Licentiato in Theologia vel in Jure Can. aut Civili, de quo Gonzalez *ad 8. Reg. Cancellaria Gl. 9. §. 2.* per totum. De talibus beneficiis, seu præbendis pro tenendis Magistris, qui *Sacram Theologiam* Personis Ecclesiasticis, præsertim in Ecclesiis Cathedralibus, tradant, plura saluberrimè constituta sunt in *CC. Trid. Sess. 5. de Reform. c. 1. ne* videlicet, ut loquitur Concilium, *caelestis ille thesaurus, quem Spiritus Sanctus summâ liberalitate hominibus tradidit, neglectus jaceat, summè tamen necessarius iis, qui Ecclesias regunt, & solvendis non modo causis Ecclesiasticis, sed etiam conscientia casibus, ut Judices, vel animarum Pastores præsumt.* Quid enim rectè resolveret in foro Ecclesiæ, vel interno, vel externo, aut nihil, aut parum gnarus Theologiæ Sacræ? Nam, etsi sciat praxim fori? quid statuet in applicandis legibus, aut Sacrorum Canonum institutis, qui nec fundamenta legum, nec Sacrorum Canonum novit, vix rectè noscibilia à *non Theologo.* Quæ porro circa præbendas ejusmodi Magistrales statuta sint, videri possunt citato loco Tridentini, & Barbof. *ibid.*

Beneficium *Monoculare* dicitur, quod 297 vel est unicum in aliqua Ecclesia, vel cum is, qui ei præest, non habet, quod ad plura præsentet: quando autem in una Ecclesia sunt plura beneficia, vel quando quis habet collationem plurium, aut collationem unius, aut vel concolationem alterius, aut præsentationem ad aliud, tum ea beneficia, & singula eorum dicuntur *non Monocularia*, sic Vivianus *cit. l. 1. c. 1. n. 120.* Beneficia porro Monocularia venire sub reservatione 8. regulæ Cancellariæ, docet Gonzalez ad eandem, *Gloss. 9. §. 4. n. 1. & 14.* Sed Azor *p. 2. l. 6. c. 32. q. 2.* probabilius censet beneficia *monocula*, nisi hoc exprimatur, non venire sub clausula generali reservativa; quia non creditur voluisse Papa spoliare omnino Ordinarium jure conferendi, ne cum unico veluti lumine, quo gaudet, orbare videatur; Sic Pareyra in *Elucidario. n. 1287.*

Cum

298 Cùm autem quædam beneficia non expediuntur per supplicationem; sed, quæ per Schedulam à Papa in suo Consistorio coram Cardinalibus proponit, de iisque ibid. intervenientibus Cardinalibus providet, ea vocantur beneficia *Consistorialia*. Tali sunt certi Episcopatus, Abbatia, aliaque dignitates tam seculares, quàm Regulares: sic Gomez in regula, *de infirm. resignant. q. 14. & in reg. de Annali. à q. 18.* unde beneficia *Consistorialia* omnia sunt reservata Papæ; Gonzalez *cit. gloss. 9. §. 1. à n. 38.* Quæ verò expediuntur extra Consistorium Papæ, per stylum communem, vocantur *non Consistorialia*.

299 Beneficia *de Mensa* dicuntur, quæ perpetuò incorporata sunt Mensæ Episcopali, Capitulari, vel Abbatiali; per incorporationem factam *Mense*, intelligendo, factam *in eorum sustentationem*. Hæc beneficia *de Mensa* nunquam vacant, utpote constituta in sustentationem Prælaturæ, quæ nunquam moritur; sed Possessore defuncto, translato, vel amoto, juris dispositione Successori reservari debent; hinc Prælato mortuo consolidantur. *In Mensa*, hoc est, manent penes *Mensam*, juxta Gonzalez *cit. gloss. 5. §. 6. à n. 63.* & ideo in illis non datur negligentia in provisione; cùm beneficia, *nunquam vacantia*, provideri non soleant, *gloss. in Clem. 1. de suppl.* negligentia Prælatorum V. *de Mensa*; qua de causa beneficia *de Mensa* impetrari non possunt, utpote nunquam vacantia.

300 Demum *Patrimoniale* beneficium est, quod vi foundationis, de consensu Ordinarii, conferri debet natis, incolis, vel originariis ex tali familia, patria, civitate, Parochia, &c. Idem est, si hoc fieri debeat, vel vi statuti, vel constitutionis Synodalis, à Papa, vel Ordinario confirmatæ, vel etiam vi consuetudinis immemorialis. Tale beneficium, seu Ecclesia *Patrimonialis*, idem est, ac *Receptiva*, non habens certum numerum Beneficiatorum; *Irid. sess. 24. de reform. c. 18.* Et pro tali beneficio Episcopus solum examinat Provisum, ante immisionem in possessionem; sic Vivianus *cit. l. 1. c. 1. à num. 103.*

§. 10.

De beneficiis litigiosis, uniformibus, nominatis, & sub eodem testæ.

Beneficium *litigiosum*, seu *non pacificum* dicitur, super quo pendet lis, ut eâ pendente Ordinarius circa illud nihil disponere possit. *Clem. 1. §. si autem* Ut lite pendente. Hæc autem litis pendentia suspendit Ordinarii potestatem solum usque ad declarationem super litis eventus; sic Barbosa *ibidem n. 5.* Fit autem litigiosum. 1. per citationem partis legitimè intimatam illi, cum tali expressione, quod ex ea potuerit instrui, super quo conveniatur. *Clem. 2. eodem. 2.* si per partem steterit, quò minus citatio ad ipsum perveniret. *cit. Clem. 2. & Barbosa ibidem n. 7; 3.* per citationem à competente Judice decretam, si per citandum stat, quòd ei citatio non intimetur. Not. autem, ut per citationem inducatur litis pendentia, requiri, quòd ea citatio emanaverit à Judice competente; nec istam pendentiam induci per citationem *nullam, & invalidam*, nisi tamen pars citata comparuerit, vel ad eam causam Procuratorem constituerit; Barbosa *incit. Clem. 2. n. 6.* nec induci per litem injustam, & calumniosam; ne detur occasio calumniandi; sic Vivianus *cit. n. 161.* nec, si unus litigantium cedat, vel decedat; nec posse ab Ordinario alium subrogari, ne lites multiplicentur, & superstiti fiat injuria; quo casu Papa hunc subrogat in locum defuncti juxta 18. regulam Cancellariæ, de subrogandis colligantibus; & ideo Papa liberè provide re potest de beneficio juris patronatus, etiam Laicorum, quando beneficium est litigiosum, juxta Gonzalez *cit. gloss. 6. à n. 142.* Ex hoc colliges beneficium *non litigiosum*, seu *pacificum* esse, de vel super quo nulla lis pendet. Quando beneficium est litigiosum, potest Beneficiatus, qui in eo habet jus quæsitum, alteri colliganti, pro bono pacis aliquid temporale dare, ut liti cedat. sic Barbosa in *c. Nisi essent. 21. de præbend. n. 7.*

Beneficia *uniformia* sunt, quæ habent idem nomen, & instituta sunt ad eundem finem, officium, & munus, eodem prorsus tempore explendum; sic Piafecius in Praxi Episcop. *p. 2. c. 5. à 3. num. 73.* v.g. duo

K

Cano